

4. TEMA DEĞERLENDİRME SORULARI

ATATÜRK İÇİN DİYORLAR KI!

"Tunus milleti bugün, yüzyıllık bağlarla bağlı bulunduğu kardeş ve soylu Türk milleti ile Mustafa Kemal'in unutulmaz anısını canlandırmak ve saygıyla anmak üzere hürmetkâr bir düşünce içinde birleşmektedir.

Millet olarak Gazi'nin (...) savaş meydanlarında büyük asker olduğunu tespit ettikten sonra, her şeyin tamamen kaybolduğu zannedildiği bir anda, milletinden ümidini kesmeyi ve yenilgiyi kabul etmeyi şiddetle reddeden, (...) büyük insanı anıyoruz. O, güçleri birleştirmeyi, kırılmış cesaretleri yükseltmeyi bilmiş ve talihi zorlayarak milli ülkenin bütünlüğünü tekrar kurmuş ve memleketinin bağımsızlık ve egemenliğini kazanmasını başarmıştır. Atatürk böylece, ölümü esirliğe tercih eden bir milletin neler yapabileceğini hayretler içinde bulunan dünyaya göstermiştir. Bu örnek unutulmayacaktır.

(...)

Onun ölmez eseri, egemenliklerini elde etmiş milletlerin kaderlerine hükmedenler için ışıklı bir örnek ve bir ilham kaynağı olarak kalacaktır.

*Habib Burgiba, Tunus Cumhurbaşkanı
(Kısaltılmıştır.)*

A. 1-4. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

1. Bu metinde geçen ve harfleri karışık olarak verilen kelimeleri anlamlarından yararlanarak bulunuz. Kelimeyi boş bırakılan yerlere yazınız.

Soylu

- **oylus:** Saygı uyandıran, yücelik taşıyan.

Millet

- **tellim:** Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ölkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu.

Savaş

- **aşsav:** Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele.

Bağımsızlık

- **bğmsiazkıl:** Bağımsız olma durumu, istiklâl.

2. Bu metnin konusunu yazınız.

Parçada Atatürk'ün liderlik özellikleri üzerinde durulmuştur.

3. Parçada Türk milletinin hangi özelliği vurgulanmıştır? Belirtiniz.

Türk milletinin ölümü esirliğe tercih ettiği vurgulanmıştır.

4. Atatürk'ün hangi mücadelesi diğer milletlere örnek olmuştur? Yazınız.

Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'ndaki mücadelesi örnek olmuştur.

B. Aşağıdaki altı çizili kelimelerin zıt (karşıt) anlamlarını bulunuz. Bulduğunuz kelimeleri birer cümlede kullanınız.

1. O ağır poşetleri nasıl taşıyacağını düşünüyordu.

Kardeşimin çantası çok **hafifti**.

2. Masanın üstünde çeşit çeşit eşya vardı.

Sıranın **altında** çöpler vardı.

3. Şişe, su ile doluydu.

Tencerede yemek yoktu, **boştu**.

4. Yaptığım yemek çok acı olmuş.

Yediğimiz karpuz çok **tatlıydı**.

5. Bu kötü havalarda insan dışarı çıkmak istemiyor.

Bu **iyi** insanlarla iyi ki tanışmışız.

6. Hiçbir zaman dersine geç kalmazdı.

Servis beklediğimden **erken** geldi.

7. Zor bir soruydu ama yapabildim.

Öğretmenimiz bize **kolay** bir ödev verdi.

C. Aşağıdaki sorularda istenenleri yapınız.

1. "Azalmak" kelimesinin "etkisini yitirmek, hafiflemek" anlamıyla kullanıldığı cümlelerin başındaki kutucuğu işaretleyiniz.

- Bardaktaki portakal suyu biraz azalmıştı.
- Hastanın baş ağrısı iki gün sonra azalmıştı.
- Barajın suyu son zamanlarda bir hayli azalmıştı.
- Kasadaki elmalar bugün daha da azalmıştı.

2. a) Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere gelmesi gereken en uygun kelimeleri yazınız.

tava	tepsi	ben	bir	sonra
------	-------	-----	-----	-------

Annem bir .. **tepsi** baklava yapmış.
Komşular bir saat **sonra** ... geldiler.
Kahvaltıda .. **bir** yumurta yiyebildi.
Bir gün **ben** de anlarım seni, dedi.

- b) Verilen cümlelerde eş sesli olan kelimeyi bulup yazınız. Bu kelimeyi bir cümlede kullanınız.

Kelime: ... **Kardeşimin çenesinde bir ben var.**

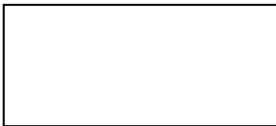
3. Aşağıda verilen karşıt anlamlı kelimeleri bir cümlede bir arada kullanınız.

iyi - kötü	Kötü insanlardan uzak durup iyi insanlarla arkadaş olmalıyız.
sıcak - soğuk	Bugün hava sıcaktı ama yarın soğuk olacaktı.
al - ver	Yere düşen parayı alıp sahibine verdim.

4. Aşağıdaki metinde boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Anadolu ya gelip burada yaşamaya başlayan Türkler yeni bir uygarlığı da birlikte getirmişlerdir Bu göçebe uygarlığıdır Dilleri de göçebe kültürün dilidir Hayvanlarla ilgili sözcükler bakımından alabildiğine zengin olan bu dilde kaplanın sesi heykirme sığırın sesi böğürme çakalın ki pavkırma köpeğinki de ürüme dir

Yaşar Kemal

5. Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bundaki muvaffakiyeti Türk milletinin ve onun değerli ordusunun bir ve beraber olarak azimkârane yürütmesine borçluyuz. Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz.

M. Kemal Atatürk

a) Bu metne en uygun başlık hangisi olabilir? İlgili kutucuğu işaretleyiniz.

Türkiye Cumhuriyeti Büyük işler Atatürk

b) Bu metne bir başlık da siz belirleyiniz.

En Büyük İş

6. Aşağıda bilgilendirici metne örnek verilmiştir. Siz de konusu "Millî Mücadele" olan bilgilendirici bir metin yazınız.

Atatürk'ün boyu 1.74 cm, kilosu 70-74 arasında değişmiştir. Yüz rengi yanmış pembe, alnı çok geniş, kaşları çok gür ve kalkıktı. Elmacık kemikleri hafif çıkık, dudakları ince, saçları altın sarısı, gözleri mavi, göğsü kabarık, omuzları geniş, elleri ince ve zarifti.

Yurdakul Yurdakul

Millî Mücadele, Türk milletinin bağımsızlık ve özgürlük için verdiği büyük bir savaştır. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti, ağır şartlarla imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması ile topraklarının büyük bir kısmını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu süreçte işgaller başlamış ve Türk halkı kendi vatanını savunmak için harekete geçmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde başlatılan Millî Mücadele, 1919 yılında Samsun'a çıkışıyla fiilen başlamış, Erzurum ve Sivas kongreleri ile organize bir hale gelmiştir. 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla halk, kendi kaderini belirleme durumuna gelmiştir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen ekin yazımında yanlışlık yapılmıştır? İlgili kutucuğu işaretleyiniz.

- TBMM'ye bir gezi düzenlemeyi planlıyoruz.
 Çelik yelekteki delik 1 mm'den daha küçükmüş.
 Bu ürün asla 75 kr.un üzerinde olamaz, dedi.

THY'na yeni uçaklar alınacakmış.

8. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yolu takip edilecektir.

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.

"3'üncü kattaki komşumuz bugün taşındı." cümlesinde kesme işaretine gerek yoktur.

"İlhan Bey'in tutumunu herkes çok beğendi." cümlesinde kesme işareti özel isimden sonra gelen saygı sözüne getirilen eki ayırmak için doğru yerde kullanılmıştır.

1. çıkış 2. çıkış 3. çıkış 4. çıkış

Buna göre kaç numaralı çıkışa ulaşılır? İlgili kutucuğu işaretleyiniz.

9. Bu memlekete en çok hizmet eden
Bu aşk ile dağlara gücü yeten
On sekiz milyonun omzunda giden
Atam Ankara sırtlarında yaşar.

Cahit Sıtkı Tarancı, Otuz Beş Yaş

Bu şiirin ana duygusunu belirleyip aşağıya yazınız.

Atatürk'ün ölümünden duyulan üzüntü.